

výraz přesvědčení, že k polepšení obžalovaného jest potřebí výkonu trestu. Odvolání přehlíží, že podkladem obou těchto výroků byla různá ustanovení zákona, založená též na podstatně různých hlediskách: v § 54 tr. zák. jde jen o výměru trestu, při otázce podmíněného odsouzení však ještě o odklad trestu již vyměřeného a o jeho případné nevykonání vůbec. Rozdíl mezi oběma hledisky spočívá tedy jednak v intenzitě důvodů, polepšení nasvědčujících, jednak v tom, že podmíněné odsouzení má místo jen, je-li odůvodněna naděje, že se vinník polepší bez výkonu trestu. S tohoto stanoviska si ony úsudky nalézacího soudu neodporují. Pokud nalézací soud výrok o odeprání podmíněného odkladu výkonu trestu odůvodnil též poukazem na veřejný zájem, jenž byl trestným činem obžalovaných hrubě porušen, nelze mu ovšem přisvědčiti. Neboť při řešení otázky, zda lze důvodně očekávati, že odsouzený povede pořádný život i bez výkonu trestu (§ 1 zák. o podmíněném odsouzení), jest především přihlížeti k osobnosti a k osobním poměrům vinníka, jakož i k povaze činu a ke způsobu jeho provedení, pokud z těchto okolností lze usouditi na ony subjektivní momenty. Avšak nalézací soud o věci uvažoval též s tohoto správného hlediska a při tom dospěl k úsudku, že tu není předpokladů pro povolení podmíněného odkladu výkonu trestu. Vývody odvolání nejsou s to, by vyvrátily správnost tohoto úsudku. Ani zrušovací soud neshledal podstatných důvodů, zvláštních okolností vyplývajících buď z povahy obžalovaných nebo z povahy činu, jež by odůvodňovaly spolehlivý předpoklad, že odsouzení i bez výkonu trestu povedou pořádný život.

Čís. 3617.

Pod názvem »shluknutí«, který jest společným pojmenováním všech trestných činů podle §§ 279—284 tr. zák., upravuje trestní zákon více trestních norem a tvoří více různých a od sebe odlišných skutkových podstat, spojených tím, že všechny směřují proti veřejnému pokoji a řádu, aniž jest v určité normě pojem ten vymezen způsobem vyčerpávajícím.

I rozpuštěný tábor lidu jest shluknutím, jež má na mysli § 283 tr. zák.

Přestupku podle §§ 14 a 19 zákona ze dne 15. listopadu 1867, čís. 135 ř. zák. se dopouští, kdo, jsa přítomen při shromáždění, ať podle zákona nebo proti zákonu odbývaném, neopustí je a neodejde ihned, jakmile bylo prohlášeno vládním zřízencem nebo úřadem za rozpuštěné; nevyhoví-li však kromě toho ještě další zvláštní výzvě k rozchodu, učiněné po rozejití se shromáždění, dopouští se přečinu podle § 283 tr. zák.

S hlediska § 283 tr. zák. se nevyžaduje, by bylo více lidí shluknuto právě na onom místě, kde byl pachatel; stačí, že trvalo v té době a v oněch místech ještě nebezpečí srocování, směřujícího proti veřejnému pokoji a řádu, a že stráží bylo čeleno nebezpečí tomu rozptylováním davů (hlouček) a vyzýváním, třeba jednotlivců, by se v místech těch nezdržovali a se rozešli, a že oné výzvy k rozchodu nebylo uposlechnuto.

(Rozh. ze dne 10. října 1929, Zm I 190/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmáteční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 12. ledna 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem shluknutí podle §§ 283, 284 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost, uplatňující jen hmotněprávní výtky podle § 281 čís. 9 a) a 10 tr. ř., vytýká rozsudku nesprávný a mylný výklad pojmu »shluknutí«, dovozujíc, že pojem shluknutí podle §§ 283, 284 tr. zák. předpokládá sejít se více lidí, při kterém se někdo vybízí ke společné pomoci nebo ke zprotivení se. Jest na omylu v názoru, že tyto předpisy těsně navazují na ustanovení § 279 tr. zák. Pod názvem »shluknutí«, který jest společným pojmenováním všech trestných činů podle §§ 279 až 284 tr. zák., upravuje trestní zákon více trestních norem a tvoří více různých a od sebe odlišných skutkových podstat, spojených tím, že všechny směřují proti veřejnému pokoji a řádu, aniž jest v určité normě pojem ten vymezen způsobem vyčerpávajícím. Tak předpis § 279 tr. zák. s modifikací § 280 tr. zák. ovšem vyžaduje vybízení více lidí ke společné pomoci nebo ke zprotivení se proti některé z osob v § 68 tr. zák. jmenovaných při výkonu úřadu, služby nebo vrcimostenského příkazu, avšak již následující §§ 281 a 282 tr. zák. tvoří zcela odlišné skutkové podstaty, které rovněž nutno zahrnouti pod též název. Stejně i předpis § 283 tr. zák. s kvalifikací § 284 tr. zák. nevychází ze skutkové podstaty § 279 tr. zák., nýbrž tu vyskytující se pojem »shluknutí« má význam zcela všeobecný, rovnocenný pojmu shromáždění osob, omezený jen tím, že shluknutí to nepovstalo z té příčiny, pro kterou sročení stává se zločinem, a činí trestným každého, kdo při takovém shluknutí neuposlechne výzvy úředníka nebo strážce, by se rozešel. Jest proto i rozpuštěný tábor lidu shluknutím, jež má zákon v § 283 tr. zák. na mysli a nelze zaměňovati normu § 283 tr. zák. s onou §§ 14 a 19 zákona ze dne 15. listopadu 1867, čís. 135 ř. zák., jak se zmáteční stížnost mylně domnívá, doličujíc zmatek podle čís. 10 § 281 tr. ř. Onoho přestupku dopouští se každý, kdo, jsa přítomen při shromáždění, ať podle zákona nebo proti zákonu odbývaném, neopustí je a neodejde ihned, jakmile bylo prohlášeno vládním zřízencem nebo úřadem za rozpuštěné. Nevyhoví-li však kromě toho ještě další zvláštní výzvě k rozchodu, učiněné po rozejítí se shromáždění, jak rozsudek v souzeném případě ohledně obžalovaného zjišťuje, jest posuzovati toto jednání s hlediska předpisu § 283 tr. zák., což jest zřejmo jednak z různých skutkových podstat, jednak i ze samého doslovu § 19 shrom. zák. (»... pokud nemá tu platnosti obecný zákon trestní«). V souzeném případě zjišťuje rozsudek, že výzva k rozchodu byla dána po rozpuštění zakázaného komunistického tábora lidu, tedy v době shromáždění osob a takto při shluknutí, že se obžalovaný vzepřel rozkazu četnictva, by opustil náměstí a reagoval na ně slovy »já půjdu zpátky a nemá mi nikdo co poroučet«, a takto se dal se stráží do vady; tím jsou zjištěny veškeré náležitosti skutkové podstaty přečinu, jímž byl obžalovaný uznán vinným. Tvrdí-li zmáteční stížnost, že v době,

kdy se prý obžalovaný dopustil závažného činu, účastníci tábora místo shromáždění již opustili a že chtěl jen přejítí náměstí, které bylo již vyklizeno, nevychází ze skutkových zjištění rozsudkových a nelze v dořízení tom shledávat ani výtku neúplnosti, ano nic podobného za hlavního přelíčení vůbec nevyšlo na jevo. Naopak z výpovědi svědků rozsudkem citovaných jest patrné, že k neuposlechnutí rozkazu došlo krátce po rozpuštění tábora při vyklizování náměstí, tedy v době, kdy shluknutí lidu ještě tu bylo. Nevyžaduje se, by bylo více lidí shluknuto právě na onom místě náměstí, kde byl obžalovaný; stačí, že trvalo v té době a v oněch místech ještě nebezpečí srocování, směřujícího proti veřejnému pokoji a řádu, a že stráž bylo čeleno nebezpečí tomu rozptylováním davů (hloučků) a vyzíváním, třebas jednotlivců, by se v místech těch nezdržovali a se rozešli, a že oné výzvy k rozchodu nebylo uposlechnuto.

Čís. 3618.

Ani trestní zákon ani trestní řád neukládají obviněnému pod sankcí (kromě §§ 45 a 263 písm. m) tr. zák.) povinnost, by za trestního řízení činil o vlastní osobě a o činnosti pravdivé údaje vyšetřujícím orgánům (četnictvu a soudu).

V nesprávném sdělení generalii, ať se stalo v jakémkoliv úmyslu, nelze shledati skutkovou podstatu ani přestupku § 320 písm. e) tr. zák., ani přestupku podvodu podle § 461 tr. zák.

Opomenul-li soud při odsouzení pro přestupky §§ 461 a 522 tr. zák. a při výměře trestu podle § 460 tr. zák. použitím § 267 tr. zák. ve smyslu posl. odst. § 267 tr. zák. kromě trestu na svobodě vzhledem k trestní sazbě § 522 tr. zák. vysloviti též zvláštní trest peněžitý (případný trest náhradní), vykročil ze své trestní moci (§ 281 čís. 11 tr. ř.).

Pokud nejde o reformatio in peius (§ 290 odst. druhý tr. ř.), byl-li obžalovaný zrušovacím soudem sprostěn pro přestupek § 461 tr. zák. a za zbývající nedotčené odsouzení pro přestupek § 522 tr. zák. byl použitím § 260 a) tr. zák. odsouzen do vězení, ač zrušeným výrokem o trestu byl mu vyměřen i za přestupek § 522 tr. zák. trest vězení, ten pak, ač přísnější, než ke kterému měl býti obžalovaný odsouzen podle § 522 tr. zák., byl rozhodnutím presidenta republiky z 19. října 1928 prominut.

(Rozh. ze dne 10. října 1929, Zm I 411/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovacím uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem: Rozsudkem okresního soudu v Libáni ze dne 25. dubna 1928, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podvodu podle §§ 197, 201 d), 461 tr. zák. a pokud jím byl odsouzen pro to jakož i za sbíhající se s ním přestupek § 522 tr. zák. podle § 460 tr. zák. použitím § 267 tr. zák. k trestu tuhého vězení na jeden měsíc zotřeseného dvěma posty, podle